

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **V. D.**, zast. Mgr. Petrem Smejkallem, advokátem se sídlem Na Sadech 21, České Budějovice, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 2. 2020, č. j. 50 Af 12/2019 - 105, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2019, č. j. 22229/19/5300-21443-702551, ve znění opravného rozhodnutí ze dne 17. 6. 2019, č. j. 25017/19/5300-21443-702551. Napadeným rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihočeský kraj (dále jen „správce daně“) ze dne 22. 3. 2018, č. j. 592285/18/2201-52521-304749 – platební výměr na dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) tak, že u zdanitelných plnění (dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku) činí základ daně uvedený na řádku č. 1 platebního výměru namísto hodnoty 25 150 000 Kč hodnotu 0 Kč a daň na výstupu na témže řádku činí namísto hodnoty 5 281 500 Kč hodnotu 0 Kč; ve zbytku rozhodnutí správce daně (platební výměr) potvrdil. Platebním výměrem byla stěžovateli vyměřena DPH za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2016 ve výši 5 263 777 Kč.

[2] Společně s kasační stížností podal stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodnil tím, že daňová povinnost stanovená platebním výměrem přesahuje částku 5 mil. Kč. Stěžovatel ke kasační stížnosti doložil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 4. 2018, č. j. 17 T 2/2018 - 3465, kterým byl odsouzen za zvlášť závažný zločin zkrácení daně, poplatku

a podobné povinné platby. Z rozsudku má být dle stěžovatele zřejmé, že v průběhu roku 2018 zaplatil nejen neoprávněně vylákanou výhodu na DPH za předcházející zdaňovací období (4. čtvrtletí roku 2015, 1., 2. a 3. čtvrtletí roku 2016), ale také poměrně vysoké penále a úrok z prodlení. Společně se svou manželkou, která byla také výše uvedeným trestním rozsudkem odsouzena, byl nucen zaplatit peněžitý trest ve výši 1 300 000 Kč. V současné době přitom nepodniká, je zaměstnán v hlavním pracovním poměru, kde činí jeho průměrný měsíční výdělek 22 405 Kč. Je ženatý a se svou manželkou vychovávají tři nezletilé děti. Jediným příjmem stěžovatelovy manželky je rodičovský příspěvek ve výši 4583 Kč měsíčně; jiné příjmy nemají. Stěžovatel doložil oddací list, rodné listy všech tří dětí, potvrzení o svém průměrném výdělku a potvrzení Úřadu práce České republiky o výši rodičovského příspěvku své manželky. Dále uvedl, že se k úhradě vylákané daně za předchozí zdaňovací období a úhradě peněžitého trestu musel zadlužit u svého bratra, od kterého si půjčil 5 mil. Kč. Doložil také smlouvu o zápůjčce se svým bratrem a smlouvu o zřízení zástavního práva, kterým je dluh vůči bratrovi zajištěn. Ze všech těchto skutečností má být dle stěžovatele zřejmé, že nedisponuje finančními prostředky potřebnými k úhradě nyní vyměřené DPH (za zdaňovací období 4. čtvrtletí roku 2016). Dále doložil tři exekuční příkazy vydané správcem daně (příkaz ze dne 11. 7. 2019, 16. 7. 2019 a 18. 7. 2019) k vymození této sporné daně. Jeden z těchto příkazů přitom nařizuje prodej nemovitých věcí, k němuž správce daně zřídil rozhodnutím ze dne 3. 3. 2017, č. j. 437907/17/2201-80541-302602, zástavní právo. Jediný způsob, jak je možné daň vymoci, je podle stěžovatele právě prodej zástavním právem zajištěných nemovitých věcí. Hrozí tedy, že bude zbaven vlastnického práva. Stěžovatel také uvedl, že přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem, neboť správce daně si zajistil případné vymození daně zřízením zástavního práva. Veřejný zájem na případné úhradě daňové povinnosti proto nemůže být dotčen.

[4] Žalovaný k návrhu na přiznání odkladného účinku zdůraznil jeho mimořádný charakter. Současně uvedl, že je podstatné nejenom poměřovat hodnoty stojící mezi žalovaným a žalobcem, ale zdůraznil také zásadu zdrženlivosti soudu, resp. minimalizaci zásahů do pravomoci jiných orgánů veřejné moci. Proto Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby návrh na přiznání odkladného účinku zamítl.

[5] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[6] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[7] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě splněny.

pokračování

[8] Ve smyslu výše uvedeného je možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky napadeného rozsudku, z jakých konkrétních okolností to vyvozuje, a uvést její intenzitu. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní tak nese stěžovatel. Přiznání odkladného účinku má místo jen tam, kde jeho nezbytnost převáží nad obecným požadavkem právní jistoty, opírající se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci.

[9] Stěžovatel spatřuje podstatu tvrzené újmy v nemožnosti uhradit vyměřenou daň a v hrozbě zbavení jeho vlastnického práva k nemovitostem, k nimž správce daně zřídil zástavní právo. To však dle názoru Nejvyššího správního soudu nejsou takové důvody, které by přiznání odkladného účinku odůvodňovaly. Skutečnost, že stěžovatel nemá finanční prostředky k úhradě vyměřené daně, není nepoměrně větší újmu, než jaká hrozí jiným osobám. Pakliže by Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek kasační stížnosti vždy, nebyl-li by stěžovatel schopen dlužnou daň uhradit, byli by stěžovatelé nedisponující finančními prostředky *de facto* ve výhodnějším postavení. Zákonodárce však vyhradil přiznání odkladného účinku pouze pro výjimečné případy a skutečnost, že kasační stížnost směřující ve svém důsledku proti platebnímu výměru správce daně odkladný účinek ze zákona nemá, není samoučelná.

[10] Napadené rozhodnutí správce daně (platební výměr) je sice exekučním titulem a z doložených listin vyplývá, že správce daně přistoupil k vymáhání daňové povinnosti, Nejvyšší správní soud je však toho názoru, že stěžovateli poskytuje ochranu primárně zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Podle § 181 odst. 1 daňového řádu může správce daně „*daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkání úhrady nedoplatku.*“ Pokud by později byl platební výměr jako exekuční titul v důsledku soudního přezkumu zrušen (resp. by z hlediska zákonnosti neobstál), pozbylo by případné vedení daňové exekuce svůj předmět. Na takovou situaci pak výslovně pamatuje § 181 odst. 2 písm. a) a b) daňového řádu, podle něhož správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky [§ 181 odst. 2 písm. a) daňového řádu] nebo odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena [§ 181 odst. 2 písm. b) téhož zákona].

[11] Současně Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel výslovně nenamítal, že by v důsledku výkonu napadeného rozhodnutí (platebního výměru) nebyl schopen živit sebe, příp. svou rodinu. Namítal především to, že bude zbaven vlastnického práva k nemovitostem, k nimž správce daně zřídil zástavní právo, neboť správce daně již vydal exekuční příkaz na prodej těchto nemovitých věcí. Konkrétně se podle doloženého rozhodnutí správce daně ze dne 3. 3. 2017, č. j. 437907/17/2201-80541-302602, jedná o nemovitosti v kat. území K., a sice lesní pozemky, zahradu a stavbu s č. p. X, u níž ovšem nebylo prokázáno, že by sloužila k podnikání stěžovatele (ten již nepodniká a je zaměstnán v hlavním pracovním poměru) či k trvalému bydlení stěžovatele a jeho rodiny; stěžovatel

bydlí na adrese V. X – tedy na jiné adrese v rámci Jihočeského kraje, jak je patrné z obsahu samotné kasační stížnosti (viz rovněž záhlaví tohoto usnesení). K tomu je nutno dále uvést, že exekuční příkaz vydaný dle § 178 daňového řádu, který navazuje na citované rozhodnutí správce daně o zřízení zástavního práva k uvedeným nemovitostem, je ve správním soudnictví samostatně přezkoumatelný, neboť představuje rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016 – 53, č. 3873/2019 Sb. NSS).

[12] Lze proto shrnout, že výše vyměřené daňové povinnosti ve stěžovatelské věci, ani vydání exekučních příkazů k vymožení daně vznik újmy ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. bez dalšího neznámá. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že stěžovatel má k dispozici právní nástroje ochrany před výkonem napadeného rozhodnutí, resp. před vydanými exekučními příkazy. Není proto důvod, aby odkladný účinek, který má z povahy věci mimořádný charakter, tyto prostředky ochrany nahrazoval.

[13] Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovateli hrozil vznik nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, nezabýval se ani druhou podmínkou pro jeho přiznání, tj. případným rozporem s důležitým veřejným zájmem.

[14] Z uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud návrh žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. zamítl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. března 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu